

Sesijas dokuments

B9-0072/2023

16.1.2023

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas priekšsēdētājas vietnieka / Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu

par īpaša pret Ukrainu vērstā agresijas nozieguma tribunāla izveidi (2022/3017(RSP))

Anna Fotyga, Witold Jan Waszczykowski, Zbigniew Kuźmiuk, Adam Bielan, Roberts Zile, Patryk Jaki, Kosma Zlotowski, Alexandr Vondra, Anna Zalewska, Elżbieta Kruk, Beata Mazurek, Jacek Saryusz-Wolski, Denis Nesci, Beata Kempa, Jan Zahradil, Andželika Anna Możdżanowska, Jadwiga Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Charlie Weimers, Dominik Tarczyński, Assita Kanko, Veronika Vrecionová, Carlo Fidanza, Joachim Stanisław Brudziński, Zdzisław Krasnodębski, Tomasz Piotr Poręba, Eugen Jurzyca
ECR grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par īpaša pret Ukrainu vērsta agresijas nozieguma tribunāla izveidi (2022/3017(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas un ziņojumus par Ukrainu un Krieviju,
 - ņemot vērā ANO Statūtus,
 - ņemot vērā ANO Konvenciju par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to (Genocīda konvencija),
 - ņemot vērā Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) Romas statūtus,
 - ņemot vērā 1975. gada 1. augusta Helsinku Nobeiguma aktu un tā turpmākos dokumentus,
 - ņemot vērā Parīzes Hartu jaunai Eiropai,
 - ņemot vērā Nirnbergas principus, kurus izstrādājusi ANO Starptautisko tiesību komisija un kuri nosaka, kas ir kara noziegums,
 - ņemot vērā Budapeštas memorandu,
 - ņemot vērā 2022. gada 2. martā un 2022. gada 14. novembrī pieņemtās ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas,
 - ņemot vērā Starptautiskās Tiesas 2022. gada 16. marta rīkojumu par aizdomām par genocīdu saskaņā ar Konvenciju par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to,
 - ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
- A. tā kā Krievijas Federācijas agresijas karš pret Ukrainu ir klajā ANO Statūtu un visu starptautisko tiesību pamatprincipu pārkāpums, ieskaitot tos principus, kas noteikti Helsinku Nobeiguma aktā, Parīzes Hartā jaunai Eiropai un Budapeštas memorandā;
- B. tā kā 2022. gada 16. martā Hāgā Starptautiskā Tiesa izdeva rīkojumu Krievijai apturēt iebrukumu Ukrainā un norādīja, ka tā nav saņēmusi nekādus pierādījumus, kas apstiprinātu Kremļa kara pamatojumu;
- C. tā kā Krievijas nepamatotā un neprovocētā agresija pret Ukrainu kopš 2014. gada, ieskaitot pilna mēroga iebrukumu 2022. gada 24. februārī, ir gan ANO, gan ārpus tās pārliecinoši nosodīta kā agresijas akts, kas ir ANO Statūtu 2. panta 4. punkta pārkāpums; tā kā ANO Ģenerālā asambleja 2022. gada 2. martā, 141 valstij balsojot par, tikai 5 pret un 35 atturoties, pieņēma rezolūciju “Agresija pret Ukrainu”, kurā tā puda visstingrāko nosodījumu Krievijas Federācijas agresijai, kas vērsta pret Ukrainu un kas pārkāpj Statūtu 2. panta 4. punktu;

- D. tā kā Krievijas agresiju ir skaidri nosodījuši arī dažādu valstu un starptautisko organizāciju, piemēram, Eiropas Padomes, ES, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas, NATO, Āfrikas Savienības, Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienas, Klusā okeāna salu foruma, Amerikas valstu organizācijas, Karību valstu kopienas, Ziemeļu Padomes u. c., pārstāvji;
- E. tā kā ANO Ģenerālā asambleja 2022. gada 14. novembra rezolūcijā norādīja, ka Krievijas Federācija ir jāsauc pie atbildības par visiem starptautisko tiesību pārkāpumiem Ukrainā vai pret to, tostarp par Krievijas Federācijas agresiju, kas ir pretrunā Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem, kā arī par visiem starptautisko humanitāro tiesību un starptautisko cilvēktiesību pārkāpumiem un ka Krievijas Federācijai ir jāuzņemas visu tās starptautiski nelikumīgo darbību juridiskās sekas, tostarp jāatlīdzina šādu darbību radītais kaitējums, ieskaitot zaudējumus;
- F. tā kā Ukraina un vairākas citas valstis, kā arī SKT izmeklē kara noziegumus un noziegumus pret cilvēci, kas pastrādāti Krievijas karā pret Ukrainu, Ukraina piekrīt, ka SKT ir jurisdikcija attiecībā uz visiem noziegumiem, kas kopš 2014. gada izdarīti bruņotā konflikta laikā, un 43 Romas statūtu dalībvalstis ir nodevušas SKT šo lietu izskatīšanai;
- G. tā kā SKT galvenokārt izmeklē genocīda noziegumus, noziegumus pret cilvēci un kara noziegumus, bet tai ir ierobežota kompetence attiecībā uz agresijas noziegumu pret Ukrainu, jo ne Ukraina, ne Krievija nav Romas statūtu un to Kampalas grozījumu par agresijas noziegumu puses; tā kā, lai SKT varētu izmeklēt agresijas noziegumu, kurā nav iesaistītas valstis, kas ir Romas statūtu un Kampalas grozījumu puses, agresijas akts ir jānosaka ANO Drošības padomes rezolūcijā un Drošības padomei šīs situācijas izskatīšana ir jānodod SKT; tā kā pašreizējos apstākļos šos divus priekšnoteikumus nav iespējams izpildīt;
- H. tā kā šo jurisdikcijas plaisu varētu aizpildīt, izveidojot īpašu starptautisku tribunālu, kas būtu pilnvarots izmeklēt iespējamus agresijas noziegumus, ko pret Ukrainu pastrādājuši Krievijas Federācijas un tās sabiedroto politiskie vadītāji un militārie komandieri, un pakļaut kriminālvajāšanai šādus noziegumus pastrādājušās personas;
- I. tā kā šādu tribunālu varētu izveidot, balstoties uz daudzpusēju līgumu starp valstīm vai nolīgumu ar starptautisku organizāciju, konkrētāk, ANO;
- J. tā kā Krievija ir ārkārtīgos apmēros ļaunprātīgi izmantojusi savu Drošības padomes pastāvīgās locekles statusu un bloķējusi visus ANO mēģinājumus saukt to pie atbildības par agresijas karu Ukrainā;
- K. tā kā ANO Ģenerālā asambleja saskaņā ar 1950. gada 3. novembra rezolūciju “Vienoti mieram” ir pilnvarota rīkoties gadījumos, kad Drošības padome pastāvīgo locekļu vienprātības trūkuma dēļ nepilda savu galveno pienākumu uzturēt starptautisko mieru un drošību;
- L. tā kā Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir lielākais bruņotais konflikts Eiropā kopš 1945. gada un tiesiskajai reakcijai uz to ir jābūt pienācīgai un līdzīgai tai reakcijai, ko starptautiskā sabiedrība panāca, lai sauktu pie atbildības vainīgos pēc Otrā pasaules kara; tā kā Krievijas agresija ir vēl nepieredzēta gan izdarīto pārkāpumu, tostarp

agresijas, okupācijas, aneksijas, genocīda, kara noziegumu un noziegumu pret cilvēci, smaguma, gan cietušo skaita aspektā;

- M. tā kā Krievijas Federācijas pastrādātie kara noziegumi atbilst Genocīda konvencijas II pantā iekļautajai genocīda definīcijai;
- N. tā kā Krievijas politiskā un militārā vadība, kas ir atbildīga par pašreizējiem kara noziegumiem, nekad nav sodīta par līdzīgiem nežēlīgiem noziegumiem, kas savulaik pastrādāti Čečenijā un Sīrijā;
- O. tā kā nesodāmība pēc 2008. gada iebrukuma Gruzijā ir viens no faktoriem, kas brūģēja ceļu uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu,
1. visstingrākajā veidā nosoda Krievijas Federācijas agresijas karu pret Ukrainu, kā arī Baltkrievijas iesaistīšanos šajā karā un vēlreiz prasa Krievijai nekavējoties izbeigt visas militārās darbības Ukrainā un bez nosacījumiem izvest visus spēkus un militāro ekipējumu no visas starptautiski atzītās Ukrainas teritorijas;
 2. aicina Padomi un Komisiju pilnībā atbalstīt iniciatīvas, kuru mērķis ir noteikt Krievijas Federācijas atbildību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, starptautiskajām cilvēktiesībām un starptautiskajām krimināltiesībām, it sevišķi Starptautiskās Krimināltiesas prokurora un ES dalībvalstu sāktās izmeklēšanas;
 3. vēlreiz aicina dalībvalstis un starptautisko sabiedrību, ņemot vērā pastāvošā tribunālu izveides un agresijas noziegumu iztiesāšanas starptautiskā tiesiskā regulējuma ierobežojumus, steidzami un ciešā sadarbībā ar Ukrainu izveidot īpašu *ad hoc* starptautisku kara noziegumu tribunālu, kas izmeklētu un kriminālvajātu agresijas noziegumu pret Ukrainu un sauktu pie atbildības vainīgos; aicina ES un dalībvalstis sniegt tribunālam finansiālu, juridisku un visu citu nepieciešamo atbalstu, tiklīdz tas būs izveidots;
 4. uzsver, ka agresijas noziegumu nevar atstāt nesodītu un ka agresijas kara pret Ukrainu iniciatori un vainīgie — Krievijas Federācijas prezidents Vladimirs Putins, Baltkrievijas prezidents Aleksandrs Lukašenko, Krievijas Federācijas ārlietu ministrs Sergejs Lavrovs un Krievijas Federācijas aizsardzības ministrs Sergejs Šoigu —, kā arī visas personas, kas iesaistītas kara pret Ukrainu plānošanā, sagatavošanā, sākšanā vai īstenošanā, būtu jātiesā starptautiskā tiesā un tām nav tiesību uz personisko imunitāti;
 5. nosoda Krievijas praksi bloķēt jebkādu rīcību ANO līmenī, kuras mērķis būtu saukt to pie atbildības par agresijas karu pret Ukrainu; aicina visas ANO dalībvalstis, ņemot vērā to, ka Krievijas Federācija, īstnodama agresijas karu pret Ukrainu, ir smagi pārkāpusi ANO Statūtu pašus pamatus, rīkoties, lai anulētu Krievijas veto tiesības Drošības padomē un izslēgtu Krieviju no ANO, kā tas notika PSRS gadījumā, kad to 1939. gadā pēc tās agresijas pret Poliju un Somiju izslēdza no Tautu Savienības;
 6. pauž stingru pārliecību, ka starptautiskajai sabiedrībai pēc iespējas drīz būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nekavējoties izveidotu šādu īpašu *ad hoc* starptautisku tribunālu un nodrošinātu, ka tie, kuri ir atbildīgi par agresijas noziegumu pret Ukrainu un kuri plānojuši un devuši attiecīgās pavēles sākt šo nelikumīgo spēka lietošanu, kas noveda pie kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci un genocīda, nepaliek nesodīti;

7. aicina ANO Ģenerālo asambleju izmantot pilnvaras, kas tai piešķirtas ar rezolūciju “Vienoti mieram”, lai atbalstītu šāda *ad hoc* starptautiska tribunāla izveidi; uzsver, ka izlēmīga ANO rīcība šādas klajas, mūsdienās nepieredzētas agresijas sakarā stiprinātu ANO lomu un skaidri atturētu no līdzīgiem agresīviem citu līderu soļiem nākotnē;
8. vēlreiz aicina ES un tās dalībvalstis kopā ar līdzīgi domājošiem partneriem arī steidzami izveidot juridisku instrumentu, kas dotu iespēju konfiscēt iesaldētos Krievijas aktīvus un līdzekļus, lai tos varētu izmantot Ukrainas atjaunošanai; tāpat aicina paredzēt mehānismu Krievijas Federācijas ilgtermiņa reparāciju izmaksāšanai Ukrainai;
9. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Ukrainas prezidentam, valdībai un parlamentam, SKT prokuroram, Krievijas Federācijas prezidentam, valdībai un parlamentam, ANO ģenerālsēkretāram, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas ģenerālsēkretārei, kā arī Eiropas Padomes ģenerālsēkretārei.